

**METGES, CIRURGIANS, I APOTECARIS EN LA
VILA DE SITGES DURANT EL SEGLE XVII**

Pere SERRAMALERA I COSP

Son vuit els "Llibres del Consell de l'Universitat de Sitges" que estan dipositats a l'Arxiu Històric d'aquesta vila i comprenen el període entre 1642 i 1803, permetent-nos la seva lectura tenir una visió viscuda del ressò sitgetà; d'aquells fets que trasbalssaren la vida pacífica d'un poble mariner i agrícola d'uns 1500 habitants, quan començem aquesta relació de metges, cirurgians i apotecaris que visqueren en ella.

El "Consell de la Trentasisena" era l'assemblea consultiva del govern de la vila de Sitges, compost per trentasis caps de família, elegits pel Consell general de tota la vila.

El govern municipal estava compost pel "batlle", tres "jurats", un "clavari" i l'escribà o secretari o notari públic.

El senyor de Sitges era la "Pia Almoina" de Barcelona i en representació seva el Capítol de la Catedral que, tenint el mar i mixt imperi, designava un canonge administrador. Aquest era qui nomenava al "batlle", mentre el Consell nomenava als demés membres anualment.

El primer llibre de tamany foli té 404 pàgines i el seu títol és: "LLIBRE DEL CONSELL DE LA UNIVERSITAT DE SITGES". La primera anotació és del 6 de juny de 1641; i la darrera del 4 de juny de 1656.

Llegim l'anotació del seu començament i tindrem ben clar el procés de les reunions:

Die V mensis Julii Anno Nativitate Domini MDXXXIII
Convocat y congregat lo Consell de la Trentasisena de la Universitat de Sitges, Bisbat de Barcelona, en la Sala del Castell de la dita Vila, lo qual es scituat en la Plassa major de dita Vila, de manament del senyor

Barthomeu gerona, batlle de dita Vila, per los Molts Ilt.res S.rs. Almoyners de la Pia Almoyna dels Pobres de la seu de Bar.na, S.rs. de dita Vila, primer cridats ab veu pública y repicament de campanes per Bernardí Carreras, nuntio y corredor públich de dita Vila, als Honor. Jurats de dita Vila..."

Sempre, però la convocatòria era feta en nom del senyor de la Vila, els dos almoyners de la Pia Almoyna i, qui la convocava era el "Batlle" i quan li ho demanaven els Jurats. Encara que tenien que ésser trenta-sis el caps de família assistents al Consell, màxim que hi assistien eren de 13 a 20 i sempre consta el nom i cognom d'ells, alguna vegada amb el seu ofici.

És interessant aixó, ja que ens permet cercar entre ells els professionals en l'art de guarir al pròxim; així podem conèixer els metges, cirurgians i apotecaris que visqueren a Sitges durant la segona part del segle XVIIè, punt en que limitem aquest estudi.

El primer que trobem anotat és "JOAN MARICH, cirurgia", que es present en la sessió del 6 de maig de 1643 i el trobem inscrit com assistent al Consell fins el 16 de gener de 1651. No tenim cap més notícia o referència d'ell.

En la reunió del 16 de maig de 1649 trobem anotat un altre cirurgia, elegit jurat "per la mà menuda" o jurat tercer, "m^e FRANCESC LLOPIS, cirurgia", càrrec on estigué aquell any i el vinent; després a l'any 1653 consta com a "clavari", i posteriorment "administrador del Sanctuari de Nostra Senyora del Vinyet" l'any 1661, així com, assisteix a moltes reunions del Consell fins el 15 de gener de 1673, data de la seva darrera anotació.

Desconeixem els antecedents i els fets succeïts, però en la reunió del Consell de ler. de gener de 1656 éssent batlle Francesc Guimerà, i jurats: Joan Benaprés, Francesc Llopis i Joan Ballester, consta el següent acord:

"E m'és es estat determinat ques condueca lo Doctor de Vilanova y per so ques elegendan algunes personas per tractar lo de la Conducta y que non se logue sens donar rahó al Consell. E son estat nomenats Joan Benaprés, Francesc Llopis i Galceran Gibert.

i en la següent reunió datada el dia 12 del mateix mes, llegim

"Als quals feta la deguda preposició per dit Honorable Jurat Benaprés, acerca de lo de la Conducta del Dr. lo qual se a de conduhir ab los pactes següents:

Primo, que dit Dr. sia.....
.....

i quan teniem que llegir el més important, com son el tractes i pactes de l'esmentada aconducció o iguala mèdica, trobem dos folis en blanc. El secretari o escribà d'aquest llibre no va anotar-ho. Quina en fou la raó?. No hem trobat cap referència o anotació d'un doctor en medicina de Vilanova o Cubelles - avui dia Vilanova i la Geltrú- que vingüés a Sitges.

El segon Llibre del Consell, no porta cap títol; consta de 634 pàgines de tamany foli i comença el 3 d'agost de 1656 i acaba el 21 d'octubre de 1674. Segons l'erudit Ignasi Mª Muntaner (1) de qui traquem totes aquestes dades; gran part de les pàgines son il·legibles, i així ho hem comprovat.

Els assistents al Consell general celebrat el dia 15 de gener de 1673, éssent batlle Josep Ballester, jurats: Francesc Guimerà, Rafel Sans i Antoni Romeu; clavari Josep Soler, foren 126 entre els que trobem: "PERE PAU MONTALAR, ciurgia", FRANCESC LLOPIS, cirurgia", "JOAN GRANA, cirurgia" i "JOSEP MESTRE, apotecari".

El primer, ja l'havíem trobat com assisteix als Consells de 21 de juliol de 1647 i 6 de juny de 1650, més sense el qualificatiu de "cirurgià" (2).

En data 20 de juliol de 1652, PERE PAU MONTALAR, fill "Sr. Jaume, Doctor en medicina de la ciutat de Manresa" es casà amb Caterina Soler, vidua del pagés Bartomeu Puig i filla del sabater Jaume Soler "tots habitants en la vila de Sitges (3). D'aquest matrimoni el 20 d'abril de 1657 neix una filla que li posen per nom Coloma (4).

A l'any 1694 ja era decedut per constar en data 2 de juliol l'òbit de la seva muller Caterina, "vidua del quondam Pere Pau Montalar, cirurgia".

Hi ha abundants referències de "JOAN GRANA, cirurgià" per aparèixer en els comptes de l'administració de l'Hospital de Sant Joan Baptiste de Sitges, assistint a soldats ferits o malalts. Sabem que era fill de Vimbodí i es casà amb Caterina Llopis, de quin matrimoni nasqué una filla el 26 de setembre de 1675 i batejada amb els noms de Madrona, Maria i Caterina. Consta el seu òbit a Sitges el 15 de març de 1706 (5).

Referent a "JOSEP MESTRE, apotecari", sabem que era fill de l'apotecari d'igual nom de Vilanova de Cubelles i que pel maig de 1675 es casà amb Maria Puig, filla de l'apotecari de Sitges JOSEP PUIG. Possiblement obriria una altra botiga de farmàcia, ja que per l'agost de 1689 reconeix que deu 460 lliures al seu sogre "l'altre apotecari de la vila de Sitges". El 31 d'octubre de 1705 se li casà una filla de nom Maria amb "AGUSTI BONET, apotecari" nat a Conesa i habitant aleshores a Sitges. Era el seu successor.

El seu sogre, L'apotecari JOSEP PUIG va vendre la farmàcia el 23 de febrer de 1697 al Rd. Joan Llopis, rector de El Vendrell amb els pactes següents (6).

Sobrestat venda de la botiga d'apotecari avall escrita per y entre los (ponents) Joan Llopis, Pbre., rector de la parroquia esglèsia de El Vendrell, Bisbat de Tarragona de una part; y lo senyor Josep Puig, apotecari de la vila de Sitges del Bisbat de Barcelona, per part altre; per y entre les dites parts son estats fets, pactats y firmats los Capítols i pactes següents:

Primerament lo dit Honorable Josep Puig comvè y en bona fe promèt al dit Rvt. Joan Llopis, vèndreli la sua botiga d'apotecari que avui dia està parada en la sua casa y entregarla per tot lo dia nou del mes de juny primer vinent en lo modo baix escrit,

Primo, que los estatges, pots, caises, vidres, y morters de coure al mateix preu que lo dit Josep Puig lo pagà per la compra a Placido Bonet y Amat, apotecari.

Item, que la medicina la donarà al pes y també preu de tarifa y reclamarà de dit preu per tarifa lo ters de tota la medicina de la botiga, estimada primerament per dos apotecaris per cada part, y los demes trastos tenjents ab estaments de apotecari, los vendrà segons

seran diets per dos eligidors, un per cada part com sobra està dit.

Item, lo dit Josep Puig convè y de bona fe promèt a dit Rvt. Joan Llopis que del dia en que se entregara dita botiga ab sis anys no parará altre botiga de apotecari dins de dita vila de Sitges y son terme y territori.

Item, lo sobredit Rvt. Joan Llopis, convè y de bona fe promèt a dit senyor Josep Puig, que lo preu que serà judicada la dita botiga, lo dia que entregará aquella li donará y pagarà realment y de fet la meytat de lo preu y la restant meytat de lo preu que estarà la dita botiga, quan se fara lo acta de la venda de aquella a vuit mesos primer vinent.

Item, pactat y concordat y entregat entre las duas parts, que ninguna de aquellas se puga apartar del present concert, perquè en mig de aquell se imposà la una part a l'altre pena de cent lliures, moneda barcelonesa, aplicadora la dita pena a la part que no contravinquera les sobredites coses; y les dites parts provenen y lloen les sobredites y aquí del de aquell convenen y de bona fe prometen complir la una part a l'altre disitudinariament atendre sens dilació ni excusa alguna, ab restitució de totes les missions y expreses per lo que se obligan la una part a l'altre altrament per segle llurs mobles y immobles, haguts y per haver ab jurament y llargament.

Testes sunt: Michael de Cassador domiciliat medicinae doctor un vila de Sitges, diochesis Barcinova, et Antoniis Aldibertm dicta vilae.

El fet fou que l'esmentat capellà comprà la farmàcia de Josep Puig per al seu nebot "FRANCESC LLOPIS, apotecari" fill del cirurgià de Sitges del mateix nom, decedut el 26 de juny de 1684 (7), que estava de farmacèutic a Barcelona i l'oncle el va fer vindre. Aquí el trobem a primer de juny de 1697.

L'apotecari Josep Puig, després fou administrador de l'Hospital de Sant Joan Baptista de Sitges i va fer testament estant en el seu llit de mort el 14 de novembre de 1706.

El tercer llibre del Consell, del mateix tamany que els altres, portava antigament el títol: "Liber Concilii Universitatis villae de Sitges, Dio. Bars..." (8) correspon entre els anys 1691 a 1705, per tanta una dècada en que es va decidir el destí de la nostra Nació.

En la reunió de 18 de febrer de 1691 el Consell tracta de la "reqüesta" - requeriment o demanda - que el "doctor en Medicina FRANCESC FABRA" fa a la vila, per tal que li observin les mateixes prerrogatives, privilegis, excepcions y llibertat de tots los talls y taxes..... com encara servan guardar ab lo doctor en Medicina En Emmanuel Tarragó que per tal motiu lo tenen V.S.rs. aconducat per la visita als malalts de dita vila....." ja que perteneixia al "Bras Militar" i per tant exent de les taxes i impositcions que li pertocaven amb motiu de contribuir Catalunya amb 200.000 ducats a les despeses de la guerra contra el rei de França.

Aquest "doctor en Medicina FRANCESC FABRA" havia nat a Llivia, "fill de l'honorable Isidre Fabra, difunt, y de la senyora Antonia", i es casà el 24 de novembre de 1684 amb la sitgetana Lluïsa Marrugat, filla de l'administrador de l'Hospital de San Joan Baptista, Macià Marrugat.

Pel juny de 1691 va traslladar la seva residència a Vilanova de Cubelles des d'on venia tot sovint a visitar a Sitges, ja que el seu sogre i després el seu cunyat Josep Marrugat, així mateix administrador de l'Hospital el cridaven per a visitar a soldats malalts o ferits. Fem un extracte dels comptes que la mare del Josep Marrugat va passar després de la mort del seu fill, com administrador, del desembre de 1696 al maig de 1698 trobem (9).

- 4 desembre 1697 - Al Dr. de Cassador per 17 visites fetes a malalts en lo Hospital.... 3 lliures i 8 sous.
- 29 desembre 1697 - Al cirurgià Joan Grana per la conducta de l'any corrent..... 6 lliures.
- 4 gener 1698 - Al Dr. Francesc Fabra fou pagat per 33 visites a diferents malalts..... 4 lliures i 7 sous.
- 9 febrer 1698 - Al Dr. de Cassador fou pagat per 110 visites a diferents malalts..... 16 lliures i 10 sous.

A l'apotecari Francesc Llopis per compte de medicines servides a l'Hospital fins el 12 de maig de 1698..... 24 lliures.

En els esmentats comptes dels que hem fet un breu resum, surt anotat molt sovint com la hospitalera "fa recapta" per atendre a un malalt -soldat o no- i que al següent dia o com a màxim al cap de dos dies es traslladat a Castelldefels, generalment pel "camí de les Costes", excepte quan son quatre o més que els traslladen per mar a Castelldefels on els deixen. Creiem que d'allí eren traslladats a Sant Boi de Llobregat i a Barcelona on eren ingressats en un hospital.

Durant els dos mesos que la capital del Principat estigué sitiada per les forces del duc de Vendôme, -juny-agost 1697- els malalts eren traslladats a Vilafranca del Penedès. Per tant, en l'Hospital de Sant Joan Baptista de Sitges, sols restaven un o dos dies, cuidats per una dona a la que anomenaven "l'hospitalera" que es cuidava de fer la recapta pel poble i moltes vegades de traslladarlos, damunt una mula o burret.

Interessant és la següent anotació:

17 de febrer de 1698 - "Van portar una borda y no la pugui portar a Castelldefels, per fer moltes plujes y e pagat a Esperansa Lorca per ferli donar de mamar 5 dies.... una lliura".

L'altre "doctor en Medicina EMMANUEL TARRAGÓ" es despedí com a metge de Sitges el 20 d'abril de 1693 per anar a exercir a la Selva del Camp (Baix Camp) on li oferiren de conducta 300 lliures a l'any "y la vila queda sens consuelo. Y so del vot y parer que se anomenen dos personas del Consell se donia poder y facultat per aconduhirse a un doctor en medicina..." diu l'anotació de la reunió del Consell d'aquest dia. El desassossec per la presència de soldats allotjats es ben manifest.

Aleshores els jurats de la vila viatgen a Vilafranca del Penedès, cap de la vegueria i contracten al "doctor en medicina Miquel de Cassador", nat a Alcover (Alt Camp), "donzell" o cabaler d'una família noble, amb el que signen el següent contracte el 28 d'abril de 1693 (10).

"Sobre la conducta y pactes devall escrits, fan y donen entre los Honorables Antoni Aldibert i Barthomeu Llopis, jurats lo any present y corrent de la Universitat de Sitges, Bisbat de Barcelona; Magí Soler i Cristófol Girona persones elegides per lo Honorable Consell de dita Universitat, en virtut de facultat als dits Girona y Soler donades per lo dit Consell tingut i celebrat el dinou dia del present i corrent mes d'abril, de una part; y lo Mag. Miquel de Cassador, Doctor en Medicina, donzell, de la vila de Villafranca del Penedés del dit Bisbat de Barcelona, domiciliat, de altre part En virtut y entre dites parts son estat fets pactes, firmats y jurats los Capitols y Pactes devall escrits, as^{ts} :

Primerament, los dits jurats y persones elegides, convenen en bona fe, y prometen al Mgf. Dr. Miquel de Cassador tenirlo com a metge de la present vila de Sitges per lo espai y termini de cinc anys, que començaran a correr lo primer dia del mes de maig primer vinent, y finiran lo ultim dia del mes d'abril de l'any de mil sis-cents noranta-vuit; prometent (fol.93) donarli quisqun any per la conducta duescentes lliures moneda barcelonesa, pagadoras ab tres parts iguals, es a saber, de quatre en quatre parts, començant a fer la primera paga lo primer dia del mes de setembre primer vinent i, així consecutivament de quatre en quatre mesos fins sia acabat de complir los cinc anys ab los pactes avall escrits i següents, es a saber:

P^o. Que dit Dr. Miquel de Cassador haga de visitar las casas de la Vila aquelles que pagaran talls y taxes, fent dos visitas cada dia als que sian malalts, una al matí y altre a la tarda; y ab la mateixa forma haga de visitar les foresteries que semblantment paguen talls y taxes, possant la cavalcadura; y si a més de les dos visites que te obligació de fer li demanen de quedarse, cada visita que fara de més no puga demanar més de un Real; y de las Consultas la meitat de lo que se acostuma a donar.

Item. ab pacte de que dita Universitat y los S.rs. Jurats en nom de aquella hagen de donar a dit Dr. Miquel de Cassador tretze lliures quisqun any durant los cinc

anys, per ajudar al cost de lloguer de la Casa; y si per lo dit Dr. Miquel de Cassador no trabara Casa, que los Honorables Jurats haguen de cercar, pagan lo dit Dr. de Cassador lo lloguer.

Item, (fol. 93 v) ab pacte que durant lo dit temps prometen dites persones al dit Dr. de Cassador no desconduirlo.

Item, ab pacte que dit Dr. de Cassador hague de visitar los criats y criades que sien fillis de la Vila sens pagar; y que los criats y criades que no sien fillis de la Vila puga cobrar les visites si volrra.

Així mateix haga de visitar tots los fillis de la Vila que estaran fora de aquesta, empero entenent que aquells hàguen de estar baix la pàtria potestat, dels quals no puga, ni dega cobrar las visites.

Totes les quals coses prometen los dits S.rs. Jurats y persones alegides a dit Dr. Miquel de Cassador atenent lo compliment y servir, per lo que se obliguen al dit Dr. Miquel de Cassador, tots y sempre per la dita Universitat, mobles e immobles, hagan y per haber, adreçament llargament.

Item, ab altre Capítol lo Mgf. Dr. Miquel de Cassador combè y de bona fe promet, als dits S.rs. Jurats y persones elegides, que estaran aconduhit en la dita Vila per lo termini de los dits cinc anys ab los pactes sobredits, y que durant dit temps no sen anirà de dita Vila sens llicència y consentiment de los Honorables Jurats de dita Universitat.

Y tot lo que a ell toca atendre y complir, tenir y servir, atendra y complira sens dilació ni excusa alguna, ab destitució de totes les missions y despesses per lo que se obliga als dits Honorables Jurats y persones elegides de la dita Universitat, sempre y tots, mobles e immobles, haguts y per haber, adreçament y llargament.

Et debat nos dicta pactes laudates testes sunt: Johannes Puigventòs textor, et Thomas Soler monner gramaticí, judens ab nos in vila de Sitges, diochesis Barchinona habitators".

Perquè varen anar a contractar els prohoms de Sitges el Dr. de Cassador? Ja hem dit que havia nascut a la vila

d'Alcover (Alt Camp) l'any 1653, fill del senyor d'aquella vila D. Joan de Cassador i de la seva muller Ursula. Desconeixem on va estudiar. Es casà el 2 de febrer de 1681 a l'església parroquial de Sitges, ja éssent doctor en medicina, amb Teresa Pasqual, filla del pagès sitgetà "senyor Miquel Pasqual y de la Senyora Caterina", diu la partida de casament, i oficià la cerimònia el Rd. Miquel de Cassador, presbiter i beneficiat de l'església d'Alcover, oncle del nuvi (11).

Per tant els sitgetans coneixien prou bé al Dr. de Cassador. Home conflictiu, egocèntric, envanit de la seva classe, per això a tot arreu fa constar "donzell", presumptuós i tossut dins de les seves idees filipistes "botifler" aenyalat dins de la vegueria de Vilafranca del Penedès, home que no amagava els seus sentiments, ans al contrari volia imposar-los, per tant, aviat va entrar en conflicte amb la burgesia sitgetana partidària de la dinastia regnant.

Els successius virreis que varem tindre a Catalunya a les darreries del segle XVIIè. varen caure de desastre en desastre per la seva inèrcia davant les forces del duc de Noailles caient en mans dels francesos Palamós, Girona, Hostalrich, etc.

A tal punt arriben els problemes en la vila de Sitges per causa de l'actitud del Dr. de Cassador, que el Consell reunit el 29 d'agost de 1695 presidit pel batlle Josep Marrugat, actuant de Jurat major Joan Selva, decideixen rescindir el contracte d'igualta mèdica

"... nos a fet queixa de que alguns particulars d'aquesta vila no sen estat de dirli algunes paraules malsonats, donantnos a entendre que li estan perdent el respecte, de lo que nos ha fet representació..."

Es quedà a Sitges com a metge particular ja que el trobem residint-hi el 30 de novembre de 1698 en el bateig d'un fill seu que li posaren per nom Joan Esteve, éssent padrins: el germà gran del nostre biografiat Manuel de Cassador i la "senyora Caterina Pasqual", muller del pagès sitgetà Miquel Pasqual, sogra del Dr. de Cassador.

També el trobem el 8 d'abril de 1700 en el casament d'una cunyada seva Mariagna Pasqual amb el "cirurgià sitgetà Josep Girona" D'ell en continuarem parlant en el segle XVIIIè.

RESUM

Doctors en medicina

FRANCESC FONT datat el 1643, metge de Sitges.

FRANCESC FABRA, datat entre 1684 i 1697.

EMMANUEL TARRAGÓ, datat entre 1691 i 1693.

MIQUEL DE CASSADOR datat entre 1653 i 1715.

Cirurgians

JOSEP SUPERBILLO entre 1623 i 1636.

El 23 d'abril de 1623 es casà Josep Superbillo, cirurgià, fill de Miquel Superbillo de la vila d'Ulldecona amb Caterina Vidal, filla d'Anton Vidal, veí de Sitges; l'onze de novembre de 1636 fou sepultat Josep Superbillo, cirurgià de la vila de Sitges; vivia en el carrer de l'Aigua.

JOAN MARICH, datat entre 1643 i 1651

FRANCESC LLOPIS, datat entre 1644 i 1661

El 5 de setembre de 1644 es casà el cirurgià Francesc Llopis amb Caterina Gibert. Tots habitants en la vila de Sitges (13).

Junt amb Josep Gerona era administrador del Santuari de Nostra Senyora del Vinyet l'any 1661.

PERE PAU MONTALAR datat entre 1647 i 1673.

BARTOMEU BENAPRÉS i SAGARRA datat entre 1667 i 1685.

Era fill de Pere Martir Benaprés, mestre de cases. Vivia en el carrer de Sant Joan, casat amb Magdalena Oliver. Va morir l'any 1685.

JOAN GRANA datat entre 1666 i 1706.

VICTORIANO PUIG, datat el 1683.

El 4 de novembre de 1683 va morir el cirurgià sitgetà Victoriano Puig, fadrí.

FRANCESC LLOPIS i GIBERT, datat entre 1668 i 1684.

El 24 d'agost de 1669 es casà amb Lluïsa Matalí. Era germà del rector de El Vendrell, Rd. Joan Llopis. Vivia en el carrer Nou on morí el 25 de juny de 1684.

PERE GUILERA, datat entre 1691 i 1704.

Va morir el 22 de gener de 1704 i feia molts anys que vivia a Sitges.

JOAN GERONA, datat el 1695

El 18 d'abril de 1695 va morir Madrona, donzella, filla de Joan Gerona cirurgià i de Madrona la sua muller.

PERE PAU SAGARRA, datat entre 1669 i 1739

El 13 de setembre de 1698 es casà Pere Pau Sagarra, fadrí, cirurgià, fill de Magí Sagarra, mariner, amb Teresa Raventós, vidua de Pere Selva, pagès i filla de Pere Raventós, mariner (14).

JOSEP GERONA, datat entre 1698 i 1717.

El 8 d'abril de 1700 es casà amb Mariagna Pasqual. Era cunyat del Dr. de Cassador.

Apotecaris: 1ª farmàcia

JOSEP PUIG, datat entre 1675 i 1706.

FRANCESC LLOPIS datat entre 1697 i 1728.

2ª farmàcia

ANTON AMAT I CASSANYES datat entre 1675 i 1680.

JOSEP MESTRE, datat entre 1675 i 1728.

AGUSTI BONET datat el 1705.

NOTES

1. Ignasi Mª Muntaner; Sitges i els conflictes catalans dels segles XVII i XVIII; G.E.S.; Sitges 1978.
2. A.H.S.; Llibre del Consell de la Trentasisena de l'Universitat de Sitges 1641 - 56 fol. 251 i seg.
3. A.P.S.; Llibres de Desposoris 1641 - 1723, fol. 20.
4. A.P.S.; Llibre de Baptismes 1630 - 59.
5. A.P.S.; Llibres d'Òbits 194 - 1706.
6. A.H.S.; Protocols notariais Narcís Avellà; Any 1697, fol. 91 v.
7. A.P.S.; Llibre d'Òbits 1675 - 85, fol. 145 v.
8. Ignasi Mª Muntaner; obra cit. pag. 14.
9. A.H.S.; Prot. not. Narcís Avellà, Any 1697.
10. A.H.S. id. id. id.; Any 1692 - 93 fol. 92 v i seg.
11. A.P.S.; Llibre de desposoris 1641 - 1723 fol.75 v.
12. A.P.S.; id. id. id., fol. 33 v.
13. A.P.S. id. id. id. id. fol. 1 v.
14. A.P.S., id. id. id. fol. 128.